

Elinvoimakeskus

Korvauksen hakeminen rauhoitettujen eläinten aiheuttamista vahingoista

Ympäristöhallinnon ns. RauLako- korvaus perustuu lakiin rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta

Tiivistetysti – toimi näin vahinkotilanteessa

- Tee **vahinkoilmoitus viivytyksettä**, kun satovahingon synty on ilmeinen
- Ilmoitus tehdään sähköisesti asiointipalvelussa ([Palvelut – Aluehallinnon asiointipalvelu](#))
- Pelkkä ilmoitus kuntaan ei riitä
- Tee **korvaushakemus** vahingon toteamisen jälkeen ilman aiheetonta viivytystä

 Katso ohjevideo korvauksen hakemisesta: [Näin haet korvausta rauhoitettujen eläinten aiheuttamiin vahinkoihin](#)

 Tarkemmat ohjeet ja korvausedellytyksiä jäljempänä tässä tiedotteessa

RauLaKon mukaista korvausta saa vain luonnonsuojelulailla rauhoitetuista eläimistä

- Rauhoitetulla eläimellä tarkoitetaan luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettuja luonnonvaraisina esiintyviä lintuja ja nisäkkäitä.
- Hanhien aiheuttamien viljelysvahinkojen osalta on tarpeen ottaa huomioon, että kaikki hanhilajit eivät ole luonnonsuojelulailla rauhoitettuja.
- Suomesta löytyy ns. riistahanhia, mitkä ovat metsästyslain (5§) tarkoittamia riistalajeja.
  - Nämä lajit ovat kanadanhanhi, merihanhi ja metsähanhi.
  - RauLaKon mukaista korvausta ei voi saada edellä mainittujen lajien mahdollisista viljelysvahingoista.

Korvauksen hakeminen viljelysvahinkoihin on kaksivaiheinen, vaihe 1: vahinkoilmoitus

- Vahinkoilmoitus tulee tehdä viivytyksettä vahingon havaitsemisen jälkeen elinvoimakeskukselle.
- Ilmoitus tehdään ensisijaisesti sähköisessä järjestelmässä Palvelut – Aluehallinnon asiointipalvelu. Sähköinen järjestelmä välittää tiedon elinvoimakeskukseen ja sieltä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle tarvittavaa lausuntoa varten.
- Huomioithan, että vahingoista ilmoittaminen maaseutuelinkeinoviranomaiselle ei yksistään riitä.
- Vahinkoilmoitusta ei ole vielä tarpeen tehdä heti ensimmäisten lintujen (esim. valkoposkihanhiin) saavuttua pellolle, vaan ennemminkin siinä kohdin, kun viljelysvahingon aiheutuminen alkaa olemaan väistämättä edessä.
- Jos vahinkoilmoitusta ei tehdä viivytyksettä keväällä, voi se johtaa siihen, ettei korvausta makseta.
- Esimerkinomaisesti valkoposkihanhet ovat tyypillisesti jättäneet Suomen toukokuun lopussa, jolloin viimeistään vahinkoilmoitus tulee tehdä, jos hanhet ovat aiheuttaneet vahinkoa pellolla.
- Keväällä tapahtuneen vahingon ilmoittaminen vasta syksyllä on liian myöhäistä, jolloin ilmoitusta ei katsota viivytyksettä tehdyksi eikä vahinkoja voida enää luotettavasti todeta ja arvioida.

Korvauksen hakeminen viljelysvahinkoihin on kaksivaiheinen, vaihe 2: korvaushakemus

- Korvaushakemus jätetään ilman aiheetonta viivytystä vahingon toteamisen jälkeen
- Välttämättömien täydennys- tai uudelleenkylvökulujen osalta tiedot saattavat selvitä hieman myöhemmin:
  - Tällöin hakemuksen jättämistä voi hieman pitkittää, jota hakemukselle saadaan liitetty mahdolliset tositteet aiheutuneista kustannuksista (mm. siemenkulut).
  - Tietojen ja tositteiden liittäminen hakemukseen nopeuttaa käsittelyä ja vähentää lisäselvityspyyntöjä
- Aiheutuneen vahingon osalta hakemus tulee lähtökohtaisesti tehdä ilman aiheetonta viivytystä vahingon toteamisen jälkeen, kuitenkin viimeistään vahinkovuoden loppuun mennessä.
- Syksyn osalta joissakin tilanteissa vahingon määrä voidaan todeta vasta seuraavalla kasvukaudella, jolloin määräaika on seuraavaan vuoden toukokuun loppuun mennessä.
- Korvauspäätös edellyttää hakemusta, jonka tekeminen vahinkoilmoituksen jälkeen on hakijan vastuulla.

Ohjevideo korvauksen hakemisesta viljelysvahinkoihin

Linkki ohjevideoon: [Näin haet korvausta rauhoitettujen eläinten aiheuttamiin vahinkoihin](#)

Vaatimuksena pyrkimys estää vahinkojen aiheutuminen ja niiden laajeneminen (1/2)

- Aiheutuneiden viljelysvahinkojen osalta korvauksen saamisen edellytyksenä on, että vahingonkärsijä on käytettävissään olevin kohtuullisin keinoin pyrkinyt estämään vahingon syntymisen tai sen laajenemisen.
- Korvaus voidaan evätä tai sitä voidaan alentaa, jos vahingonkärsijä on ilman hyväksyttävää perustetta kieltänyt sellaisen toimenpiteen suorittamisen, jolla olisi voitu estää vahingon syntyminen tai sen laajentuminen, tai muuten myötävaikuttanut korvaushakemuksessa tarkoitetun vahingon syntymiseen tai sen laajenemiseen.
- Valkoposkihanhiin osalta aiheutuvia viljelysvahinkoja voidaan pyrkiä ennaltaehkäisemään nykykäytänteiden ja lainsäädännön puitteissa esimerkiksi aktiivisella karkotustoiminnalla, johon on vielä yhdistetty lintujen levähtämiseen ja ruokailuun tarkoitetut ympäristökorvauksen (CAP) mukaiset lintupellot.
- Karkotustoimenpiteissä voidaan hyödyntää myös erilaisia pelättimiä sekä ääneen perustuvia karkotuslaitteita, kuten petoeläinten tai lajien omiin varoitusääniin perustuvia ratkaisuja.

Vaatimuksena pyrkimys estää vahinkojen aiheutuminen ja niiden laajeneminen (2/2)

Huomio rauhoitettuihin lajeihin liittyen:

Luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lintujen aiheuttamien vahinkojen torjuntakeinot kytkeytyvät luonnonsuojelulainsäädäntöön.

- Lintujen häirintään ja torjuntaan liittyvät toimenpiteet voivat edellyttää erillistä poikkeuslupaa
- Lupakäytännöistä ja tarvittavista luvista vastaa Lupa- ja valvontavirasto
- Tarvittaessa lisätietoja saa Lupa- ja valvontavirastolta (poikkeusluvut.lajisuojaelu@lvv.fi)
- Viljelijän on hyvä varmistaa toimenpiteiden luvanvaraisuus etukäteen toimivaltaiselta viranomaiselta

Korvauslaskelmien periaatteet (1/3)

- Maaseutuelinkeinoviranomaisen arvioon (vahinkoprosenttiin ja vahinkoalaan) ei saa sisällyttää mahdollisia muista vahingonaiheuttajista kuten sääolosuhteista tai kylvö- tai kasvinsuojeluvirheistä johtuneita vahinkoja eikä alueita, joilla ei em. syistä johtuen kasva mitään.
- Vahinkoarvion on perustuttava ainoastaan ja vain arviointihetkellä todettavissa olevaan tilanteeseen.
- Korvauksia maksetaan vain suorista sadolle aiheutuneista vahingoista.
- Korvauksia maksetaan valtion talousarviossa osoitettujen määrärahojen rajoissa.
- Korvauksen määrää laskettaessa otetaan vähennyksenä huomioon muun lainsäädännön tai vakuutuksen perusteella vahinkotapahtumasta saatava korvaus.

Korvauslaskelmien periaatteet (2/3)

- Korvauslaskelmissa käytetään Ruokaviraston normisato- ja keskihintataulukkoa.
- Rikkakasvien torjuntaan liittyviä kustannuksia ei korvata.
- Vahingot säilörehunurmille lasketaan keväällä 50 % ja kesällä sekä syksyllä 25 % mukaisesta normisadosta. Lähtökohtaisesti korvattavia satoa nurmella on kolme, yksi keväällä, yksi kesällä ja mahdollisesti syksyllä vielä yksi.
- Nurmiin ja muiden monivuotisten kasvien täydennys- ja uusintakylvöihin liittyvät siemenkustannukset voidaan korvata tositteita vastaan, täydennys- ja uusintakylvön työkulut voidaan korvata Työteho-seuran taulukoiden mukaisesti.
- Raulakon mukaista satovahinkokorvausta ei makseta CAPin ympäristökorvauksen mukaisesta lintupellosta. Eli kaksinkertaista korvausta ei voi saada eikä ympäristökorvauksessa mukana olevia lohkoja tarvitse kirjata vahinkoilmoitukseen.

Korvauslaskelmien periaatteet (3/3)

- Korvaus edellyttää sadontuotantoon tähtäävää viljelyä ja sadonkorjuuaikomusta
- Satovahinkoja ei korvata aloille, joilta ei synny korvattavaa satoa (esim. kesannot, viherlannoitusnurmet, suojavyöhykkeet tai muut ei sadontuotannolliset alat).
- Kerääjäkasvi ei ole kylvövuonna varsinainen satokasvi
- Syksyllä aiheutuneen vahingon osalta lopullinen vahinko voi selvitä vasta seuraavana keväänä → katselmus syksyllä ja tarvittaessa keväällä

Asiaan liittyviä muita aiheita (1/2)

- Ympäristökorvauksen lintupelto- toimenpide (MMM, Ruokavirasto)
  - Sitoumusehdot: ympäristökorvaus 2026 - Ruokavirasto
- Poikkeuslupa-asiat (Lupa- ja valvontavirasto)
  - -> luonnonsuojelulain mukaiset poikkeusluvut -> Hakemus rauhoitettujen lintujen häirintään ja tappamiseen.
  - Palvelut – Aluehallinnon asiointipalvelu
- Voimassa olevista poikkeusluvista löytyy tietoa karttapalvelusta
  - Valkoposkihanhien karkottamiseen viljelyksiltä myönnettyjen poikkeuslupien lupa-alueet 2025 / Beviljade undantagstillstånds tillståndsområden för fördrivning av vitkindad gås från odlingar 2025.

Asiaan liittyviä muita tärkeitä aiheita (2/2)

- Lintuinfluenssa
  - Mikäli tapaavat vain yksittäisen sairaan tai kuolleen linnun tämä ei aiheuta pakollisia toimenpiteitä.
  - Linnun voi halutessaan haudata tai toimittaa suljetussa muovipussissa jätteenkeräykseen.
  - Vältä koskettamasta lintua paljain käsin.
  - Mikäli alueella on useita sairaita tai kuolleita lintuja, tulee asiasta ilmoittaa virkaeläinlääkärille.
  - Ruokavirasto tiedottaa tautitilanteesta ja ohjeistaa toimintatavoista.
    - [Usein kysyttyä lintuinfluenssasta – Ruokavirasto](#)
    - [Lintuinfluenssalta suojautuminen | Työterveyslaitos](#)
    - [Suomessa lintuinfluenssan aiheuttama riski väestön terveydelle on matala – turkiseläinten parissa työskentelevien terveysriski kohtalainen - THL](#)

Yhteystiedot

lajivahingot.ita-suomi@elinvoimakeskus.fi

Elinvoimakeskus